

Vraag en antwoord over VVAK en SAI-FSA 3.0 niveau goud

Introductie

In juni 2023 publiceerde BO Akkerbouw het nieuwsbericht dat het certificeringsschema Voedsel- en Voederveiligheid Akkerbouw (VVAK) gelijkwaardig is aan de eisen van het Farm Sustainability Assessment (FSA) 3.0 van het SAI Platform op het niveau goud. In dit document zetten we vragen en antwoorden op een rij.

1) Wat is SAI?

Het Sustainable Agricultural Initiative (SAI) of voluit het SAI Platform, opgericht in 2002, is een wereldwijde non-profitorganisatie met meer dan 170 leden. Het SAI Platform ondersteunt de voedsel- en drankenindustrie bij de ontwikkeling van een duurzame toelevering en productie. Het is een business-to-business (B2B) systeem en wordt niet vermeld op producten voor de consument.

2) Wat is FSA?

FSA staat voor Farm Sustainability Assessment, ofwel de beoordeling van landbouwbedrijven op het aspect duurzaamheid. Het SAI Platform heeft FSA opgesteld en bestaat uit een set van duurzaamheidsvragen. Deze zijn ingedeeld in drie groepen: essential, intermediate en advanced.

Door certificeringsschema's (zoals VVAK) hiermee te vergelijken (ook wel benchmarken) wordt een gelijkwaardigheidsniveau bepaald. Het resultaat is de score: brons, zilver en goud.

Percentage van de vragen geborgd			Resultaat benchmark
essential	intermediate	advanced	
100%	minimaal 50%		Brons
100%	minimaal 75%	minimaal 50%	Zilver
100%	100%	minimaal 75%	Goud

3) Wat is een benchmark?

Benchmarken is het vergelijken en vastleggen in hoeverre aan de gestelde duurzaamheidseisen (de FSA vragen) wordt voldaan.

4) Wie voerde deze benchmark uit?

De benchmark is uitgevoerd door het onderzoeks- en adviesbureau CLM in Culemborg. Dit bureau is door het SAI Platform erkend.

5) Waarom laat VVAK zich benchmarken met FSA?

Al generaties lang werkt de Nederlandse akkerbouw aan het optimaal benutten van de akkers door het produceren van gezond en duurzaam voedsel. Om dit aantoonbaar te maken, biedt SAI-FSA een internationale standaard voor duurzaamheid. Doordat het certificeringsschema VVAK gewaardeerd is op niveau goud kunnen deelnemende akkerbouwers aantonen dat zij duurzaam telen en voorkomen zij dubbele inspecties.

Voor verwerkers van Nederlandse akkerbouwproducten is een benchmark met FSA belangrijk voor de verkoop van hun producten aan hun klanten. Met de score van goud op de benchmark kunnen zij hun producten beter tot waarde brengen in de markt.

6) Wat is het resultaat van de benchmark?

Het certificeringsschema VVAK wordt gecombineerd met de Nederlandse en EU-wetgeving. Dit geeft voor VVAK de volgende scores:

	Percentage van de vragen geborgd			Resultaat benchmark
	essential	intermediate	advanced	
VVAK + Nederlandse wetgeving	100%	100%	76%	Gelijkwaardig niveau goud
VVAK + NL- + EU-wetgeving	100%	100%	91%	Gelijkwaardig niveau goud

Ook voldoet VVAK aan gelijkwaardig niveau goud in combinatie met Duitse en EU-wetgeving. Dit is belangrijk voor de meer dan 100 Duitse telers die VVAK gecertificeerd zijn.

7) Waarom is module Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB) vervallen?

De duurzaamheidseisen zijn nu onderdeel van de basiseisen van het VVAK. Hierdoor is de DAB-module overbodig geworden. De wijzigingen staan beschreven in hoofdstuk 1, bij punt 1, van de VVAK Telerhandleiding 2023-2024. Deze wijzigingen zijn ook gemarkeerd in hoofdstuk 2 (de checklist).

8) Wat is de consequentie voor VVAK-deelnemers?

Alle telers moeten voldoen aan de basiseisen. Welke eisen specifiek zijn toegevoegd of gewijzigd, staan beschreven in hoofdstuk 1, bij punt 1 van de VVAK Telerhandleiding 2023-2024. De wijzigingen zijn ook gemarkeerd in hoofdstuk 2 (de checklist). Voor telers met (industrie)groente en/of consumptieaardappelen was de DAB-module eerder verplicht. Deze verplichting vervalt nu. Deze nieuwe basiseisen zijn haalbaar voor een gemiddeld akkerbouwbedrijf.

9) Geldt de erkenning voor alle VVAK-deelnemers?

Alle telers die in 2023 of daarna meedoen met VVAK voldoen automatisch aan FSA 3.0 gelijkwaardig niveau goud.

10) Wanneer gelden de nieuwe voorschriften uit de VVAK documenten 2023-2024?

De documenten voor VVAK 2023-2024 zijn op 17 mei jl. gepubliceerd en worden vanaf 17 juli 2023 door de certificerende instellingen (CI's) gehanteerd bij inspecties.

11) Hoe herken ik de wijzigingen?

De belangrijkste wijzigingen zijn vermeld in hoofdstuk 1 van de VVAK Telerhandleiding 2023-2024. In hoofdstuk 2 (checklist) zijn de wijzigingen zichtbaar gemarkeerd.

12) Zijn er financiële consequenties?

Omdat de DAB-module is geschrapt en de eisen opgenomen zijn als basiseisen, vervalt het tarief voor DAB-module en stijgt het tarief voor de gewasmodule(s). Elke certificerende instelling (CI) bepaalt zelf het tarief. Het kan lonen om periodiek de tarieven bij de certificerende instellingen op te vragen en eventueel over te stappen.

13) Wat is de status van de gewascertificaten?

VVAK is in 2005 ontstaan door het samenvoegen van de gewascertificaten voor consumptie- en zetmeelaardappelen, suikerbieten, (industrie)groente en granen, zaden & peulvruchten. Destijds is afgesproken dat de teler zelf mag bepalen of het blijft doorgaan met de 'losse' gewascertificaten of kiest voor VVAK (met gewasmodules). Uit informatie van de CI's blijkt dat bij telers met meerdere gewassen doorgaans de VVAK-modules worden toegepast.

Voor Cosun en Avebe geldt dat zij met hun gewascertificaat in combinatie met hun teeltregistratiesysteem (Unitip resp. Optimeel) en de Algemene leveringsvoorwaarden voldoen aan FSA 2.1 goud. Het ziet er naar uit dat een benchmark met FSA 3.0 geen toegevoegde waarde meer heeft vanwege dubbele inspecties (en dus kosten), waardoor zij intern de discussie (gaan) voeren of en hoe lang het gewascertificaat (nog) bestaansrecht heeft. Daarbij zal meespelen welk deel van de productie als FSA goud wordt afgezet.

14) Moeten niet VVAK-deelnemers ook voldoen aan FSA 3.0 goud?

De afnemers van akkerbouwmatig geteelde producten bepalen waaraan voldaan moet worden. Het merendeel heeft aangegeven te vragen naar FSA 3.0 goud. Naast VVAK accepteren de meeste afnemers ook certificaten van QS (het Duitse Qualität & Sicherheit), GlobalGAP en het Belgische Vegaplan. QS en Vegaplan voldoen in combinatie met nationale wetgeving aan FSA 3.0 goud. Dit geldt ook voor GlobalGAP indien het gecombineerd wordt met GGFSa (GlobalGAP FSA).

15) Moeten biologische telers ook voldoen aan FSA 3.0 goud?

Door de afnemers wordt doorgaans geen onderscheid gemaakt tussen producten van telers die gangbaar of biologisch produceren.

16) Moeten buitenlandse telers ook voldoen aan FSA 3.0 goud?

Voldoen aan FSA (brons, zilver of goud) is vooral in Noordwest-Europa belangrijk, waardoor het ook een onderwerp is in de ons omringende landen en nationale schema's (zie ook vraag 14).

17) Waar kunnen VVAK-deelnemers met vragen terecht?

Bij vragen kan de teler contact opnemen met de certificerende instelling (CI) dan wel de beheerder van het certificaat (BO Akkerbouw).